

Tiedote 15.12.2009

Julkaisuvapaa 16.12.2009 klo 9.00

Elintarvikeketju selvitti ympäristövaikutuksiaan

Suomalaisen kuluttajan ruuan ympäristövaikutuksista 60 prosenttia kohdistuu kotimaahan. Tästä suurimman vastuun kantaa maatalous. Loput 40 prosenttia ympäristövaikutuksista kohdistuu tuontimaihin. Tästä osuudesta vastaavat ruuan tuojat eli elintarviketeollisuus ja kauppa.

MTT on kehittänyt Suomen elintarvikeketjulle ympäristövaikutusten arviointimallin, jota esittelevä Elintarvikeketjun ympäristövastuun raportti julkaistiin 16.12. Helsingin Säätytalolla. Mallin avulla kotimaisen elintarvikeketjun ammattilaiset halutaan sitouttaa entistä tiiviimmin osaksi kansallista laatustrategiaa ja siihen sisältyvää ympäristövastuuta. Raportti käsittelee ensimmäistä kertaa koko laatu- ja ympäristöketjun ympäristövaikutuksia ja -vastuuta pellolta pöytään.

LUOTETTAVAA TIETOA KULUTTAJILLE

On tärkeää, että koko tuotantoketju pystytään raportoimaan luotettavasti. Tämä lisää ketjun läpinäkyvyyttä ja auttaa kuluttajia ympäristömyönteisemmissä ruokavalinnoissa, sanoo hankkeesta vastaava vanhempi tutkija Yrjö Virtanen MTT:stä. Kuluttajien tulee saada myös tietää, kuinka suuri osuus elintarvikkeiden ympäristökuormituksesta jää maamme rajojen ulkopuolelle, Virtanen jatkaa.

Suomalaisen elintarvikeketjun kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää kansainvälistä kilpailukykyä ekotehokkuudessa ja ympäristöön kohdistuvien kokonaisvaikutusten alentamista.

Nyt kehitetyn mallin avulla tehty arvio käsittää tässä vaiheessa ilmastomuutosvaikutukset ja vesistöjen rehevöitymisvaikutukset, alailmakehän otsonin muodostumisvaikutukset ja happamoitumisvaikutukset.

REHEVÖITÄVIEN PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEEN PANOSTETTAVA

Tulosten mukaan rehevöittävien päästöjen vähentämisen ja vesistöjen tilan parantamisen tulee edelleen olla koko elintarvikeketjun ympäristövastuun painopistealueita. Kotimaisista ympäristövaikutuksista elintarvikeketjulla on suurin, yli 50 prosentin, osuus vesistöjen rehevöitymisestä. Ketjun osuus typpi- ja fosforihuuhtoumista on yli puolet. Ilmastomuutoksesta elintarvikeketjun osuus on noin 14 prosenttia.

Elintarvikeketjun ympäristövaikutuksista suurimman osan haukkaavat maatalouden elinkaaren vaiheet. Metaani-, typpioksiduuli-, ja ammoniakkipäästöistä sekä typpi- ja fosforihuuhtoumista maatalouden prosessien osuus on yli 90 prosenttia, ja kaikissa tarkastelluissa ympäristövaikutusten luokissa maatalouden osuus on reilusti yli puolet.

Koko ketjun kotimaisista ympäristövaikutuksista elintarviketeollisuuden osuus on alle viisi prosenttia. Tuonnin osuus elintarvikeketjun ympäristövaikutuksista on 30 prosenttia, josta kuljetusten osuus on pieni, enimmillään kuusi prosenttia.

Elintarvikkeiden tuotanto kotitalouksille aiheuttaa noin 60 prosenttia koko elintarvikeketjun ympäristövaikutuksista ja tuotanto ravintolapalvelujen kaltaiselle kotimaiselle palvelukäytölle 12 prosenttia. Loppuosa on viennin aiheuttamaa ympäristövaikutusta.

VASTUU ON YHTEINEN

Ketjun eri osien on seuraavaksi paneuduttava ongelmakohtiin yhteisvoimin. Tuotteita jalostavan elintarviketeollisuuden ja kuluttamisen rajapinnassa sijaitsevan kaupan on myös kannettava oma välillinen vastuunsa ketjun ympäristövaikutuksista, painottaa professori Sirpa Kurppa MTT:stä.

MTT:n toteuttama arvio perustuu yhdessä SYKE:n ja Thule-instituutin kanssa tehtyyn ympäristövaikutusten arviointiyhteistyöhön sekä yhteistyöhön ProAgria Maaseutukeskusten liiton, panosteollisuuden, elintarviketeollisuuden ja kaupan kanssa. Raportti on maa- ja metsätalousministeriön Laatuketjun rahoittama.

Lisätietoja:

vanhempi tutkija Yrjö Virtanen, MTT, puh. 040 763 8441, yrjo.virtanen@mtt.fi

professori Sirpa Kurppa, MTT, puh. 040 548 6968, sirpa.kurppa@mtt.fi

Raportti ja seminaarin aineistot ladattavissa 16.12. alkaen osoitteessa:

http://www.laatuketju.fi/laatuketju/www/fi/julkaisut/muut_julkaisut.php

MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) on johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristöntutkimusta tekevä laitos. Tutkimusalojamme ovat bioteknologia- ja elintarviketutkimus, kasvintuotanto, kotieläintuotanto, talous, teknologia ja ympäristö. Tuotamme ja välitämme tieteellistä tutkimustietoa sekä kehitämme ja siirrämme teknologiaa koko maatalous- ja elintarvikesektorille. Lisätietoja www.mtt.fi